

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

СКЛАДАННЯ ТА ПОДАННЯ ЗАЯВКИ НА ВИДАЧУ ПАТЕНТУ УКРАЇНИ НА ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Київ
2007

- С 43 **Складання та подання заявки на видачу патенту України на промисловий зразок:** Метод. рек. /Держ. департамент інтелект. власності; Уклад. Т. В. Бованенко. — К., 2007. — 48 с. — (Інтелект. власність в Україні).
ISBN 978-966-8381-34-8.

У методичних рекомендаціях розглядаються питання, що стосуються набуття права інтелектуальної власності на промисловий зразок відповідно до законодавства України, та особливості, притаманні саме цьому об'єкту правової охорони. Розкриті питання щодо сутності промислового зразка та надані визначення деяких понять, які необхідні для усвідомлення його суті і, відповідно, обсягу правової охорони, що надається та засвідчується патентом на промисловий зразок.

ББК 67.9(4УКР)304.3+67.304.3

ПЕРЕДМОВА	5
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	7
1.1 Суть промислового зразка	7
1.2. Особливості промислового зразка як об'єкта правової охорони	9
2. ПРАВОВА ОХОРОНА ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІВ В УКРАЇНІ	11
2.1. Загальні положення та визначення	11
2.2. Поняття «суттєва ознака» зовнішнього вигляду виробу та методологічний підхід до її визначення	14
2.3. Суть поняття «вимога єдності» промислового зразка	17
3. СКЛАДАННЯ ЗАЯВКИ НА ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК	19
3.1. Загальні вимоги до складу, змісту та оформлення документів заявки	19
3.2. Кількість примірників документів заявки	20
3.3. Заповнення бланка заяви про видачу патенту	20
3.4. Комплект зображень виробу	23
3.4.1. Вимоги до представлення зображень	24
3.4.2. Нумерація зображень	25
3.4.3. Написи	25
3.5. Складання опису промислового зразка	26
3.5.1. Назва промислового зразка	26
3.5.2. Складання розділу «Призначення та галузь застосування промислового зразка	27
3.5.3. Заповнення розділу «Перелік зображень, креслень та схем»	28
3.5.4. Складання розділу «Суть і суттєві ознаки промислового зразка»	28

3.5.5. Загальні вимоги та рекомендації щодо опису промислового зразка та його змісту.	29
3.6. Матеріали, що пояснюють суть промислового зразка	30
4. ВИМОГИ ДО ІНШИХ ДОКУМЕНТІВ ЗАЯВКИ	32
4.1. Довіреність	32
4.2. Документи щодо пріоритету.	33
4.3. Документ про сплату збору за подання заявки	34
5. ПОДАННЯ ЗАЯВКИ.	38
6. ЗАЯВА ПРО ВИДАЧУ ПАТЕНТУ УКРАЇНИ НА ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК (Додаток 1)	41
7. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО РОЗРАХУНКУ РОЗМІРІВ ЗБОРІВ ЗА ДІЇ, ПОВ'ЯЗАНІ З ОХОРОНОЮ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ (Додаток 2).	43

Промислові зразки (industrial designs) — один з основних видів об'єктів промислової власності (ОПВ) поряд із винаходами, корисними моделями, торговельними марками та іншими ОПВ.

Історично поява правової охорони промислових зразків тісно пов'язана з ростом індустріалізації і технології масового виробництва.

Як відомо, ефективність масового виробництва значною мірою зумовлена виробництвом саме ідентичних виробів, а для того, щоб ці вироби знайшли збут, вони повинні не тільки відповідати своєму призначенню, але й задовольняти естетичні смаки потенційних покупців.

Задоволення смаку споживача вимагає великої майстерності, і головна цінність дизайну виробів масового виробництва полягає в тому, що він сприяє продажу виробу: в дизайні будь-якого промислового виробу утилітарного призначення можна змінити якісь елементи, не змінюючи при цьому суті виробу, але роблячи його більш привабливим для потенційних покупців.

Ось чому естетичним якостям промислового обладнання та промислових виробів останнім часом приділяється все більше уваги, так як цей показник стає універсальним показником їх якості. Як відомо, за своєю суттю промислові зразки призначені для використання в торгівлі, і перше, на що звертає увагу споживач, — це візуальна характеристика виробу. Тому фактор фінансової значущості промислових зразків, як для виробників, так і для торгових фірм, важко переоцінити. Цінність дизайну виробів масового виробництва, на відміну від творів мистецтва, саме й полягає у тому, що він сприяє продажу виробів.

Охорона промислових зразків, у якій зацікавлені як промисловість, так і споживачі, сприяє досягненню загальних цілей розвитку тієї чи іншої країни.

Розробники та виробники промислової продукції зацікавлені в правовій охороні промислових зразків передусім можливістю окупити витрати на розробку, виробництво та продаж виробів. До того ж, прибуток, одержаний завдяки правовій охороні зразка, може бути відчутний у тому числі і за рахунок підтримання репутації тих, хто розробляє й виробляє якісні та зовні привабливі промислові вироби.

Споживачі при цьому одержують можливість купувати товари з новим та естетично привабливим зовнішнім виглядом, який нерідко сприяє і підвищенню ступеня корисності виробів.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практично будь-які об'єкти, що оточують людей як у побуті, так і в їх виробничій діяльності, можна віднести до промислових зразків.

Для того, щоб уявити все різноманіття об'єктів, які можуть бути заявлені у якості промислових зразків, достатньо ознайомитися із класифікатором промислових зразків за Міжнародною Класифікацією Промислових Зразків (МКПЗ), що була запроваджена Локарнською Угодою (так звана Локарнська класифікація) і є єдиною прийнятою в Україні системою для класифікації промислових зразків.

Зазначений класифікатор містить перелік назв об'єктів, які спроможні набути правову охорону в якості промислових зразків, і які при цьому належать до творчої діяльності людини у галузі художнього конструювання з розробки промислових виробів із високими споживчими властивостями й естетичними якостями та які призначені для формування предметного середовища житлової, виробничої та соціально-культурної сфер людини, що, власне, і визначається таким терміном як «дизайн».

Але, перш ніж приступити до складання заявки з метою одержання патенту України на промисловий зразок, заявникам слід усвідомити, у чому полягає суть **промислового зразка як об'єкта правової охорони**, та **прийняти до уваги деякі особливості промислового зразка, які притаманні саме цьому об'єкту** промислової власності.

І це необхідно для того, щоб, по-перше, чітко уявляти, що саме захищає патент на промисловий зразок та який обсяг правової охорони надається патентом на промисловий зразок, і, по-друге, щоб бути впевненим, що Ви обрали для правової охорони саме той об'єкт, який задовольняє Ваші вимоги та, власне, який Вам потрібен.

1.1. Суть промислового зразка

У загальноприйнятому розумінні промисловий зразок — це результат творчої діяльності людини, спрямований на надання естетичного вигляду (декоративності) або ергономічності виробам масового виробництва.

Тобто декоративне або естетичне вирішення зовнішнього вигляду виробу і являє собою промисловий зразок. Декоративне вирішення може стосуватися форми та/або кольору виробу тощо, а головне — повинно бути орієнтоване саме на зорове сприйняття.

За визначенням, яке міститься у Статті 2(1) Типового закону про промислові зразки Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), промисловим зразком вважається «будь-яка комбінація ліній або кольорів, або будь-яка об'ємна форма, незалежно від того, чи пов'язана вона з лініями або кольорами, за умови, що така комбінація або форма надає продуктові промислового або ремісничого виробництва особливого зовнішнього вигляду і може служити моделлю для виробництва такого продукту».

На жаль, чинні на сьогодні нормативно-правові акти України щодо промислових зразків не містять визначення деяких понять (термінів), які при цьому застосовуються, наприклад таких, як «виріб» («промисловий виріб»), «зовнішній вигляд виробу», і до того ж деяких понять, що необхідні для більш повного розкриття суті промислового зразка: «нормальне використання» (або «нормальна експлуатація») виробу, «складний виріб» та інших.

Але всі ці поняття (терміни) чітко визначені та відображені у міжнародних правових актах, що стосуються промислових зразків, зокрема у правових актах Європейської спільноти (ЄС), а саме: у Директиві Європейського парламенту й Ради Європи 98/71/ЄС (далі — Директива) та у Регламенті Ради Європейської спільноти про зразки дизайну в межах Європейської спільноти № 6/2002 від 12 грудня 2001 р. (далі — Регламент).

Більш того, відповідні зміни щодо надання визначення перелічених вище понять передбачено внести у законодавчі акти України, що стосуються промислових зразків, із метою приведення законодавства України у відповідність до законодавства ЄС. І тому доречно їх розглянути.

«Виріб». Поняття «виріб» означає будь-який предмет, вироблений промисловим способом або вручну, включаючи, серед іншого, складові частини, призначені для того, щоб бути зібраними у складний виріб; упакування, оформлення; графічні символи і типографські шрифти... (відповідно до п. (b) Статті 1 Директиви та п. б) Статті 3 Регламенту).

«Зовнішній вигляд виробу». Зовнішнім виглядом виробу вважається такий вигляд, який відкривається у процесі нормальної експлуатації чи використання виробу. Наприклад, зовнішній вигляд холодильника включає в себе його зовнішній вигляд із зачиненими та відчиненими дверцятами, а внутрішня компоновка камери та положення двигуна не входять у це поняття, так як не оглядаються у процесі нормальної експлуатації.

плуатації холодильника. Зовнішній вигляд виробу можуть складати: форма, контури, лінії, колір або поєднання кольорів, текстура або фактура матеріалу, декор, у тому числі орнаментация, тощо.

«Нормальне використання виробу»(або **«нормальна експлуатація виробу»**). Поняття «нормальне використання» або «нормальна експлуатація» (для «складного» виробу) означає використання виробу кінцевим користувачем згідно з визначеними процедурами, за винятком процедур технічного обслуговування, випробувань або ремонту (відповідно до п. 4 Статті 3 Директиви та п. 3 Статті 4 Регламенту).

«Складний виріб». Поняття «складний виріб» означає виріб, що складається з декількох змінних конструктивних елементів, які забезпечують можливість складання й розбирання виробу (відповідно до п. (с) Статті 1 Директиви та п. в) Статті 3 Регламенту).

1.2. Особливості промислового зразка як об'єкта правової охорони

Промислові зразки перебувають на перехресті мистецтва та технології, оскільки розробники промислових виробів (товарів) намагаються створювати вироби, форма або зовнішній вигляд яких, з одного боку, відповідає естетичним уподобанням споживачів, а з іншого — також сподіванням споживачів щодо функціональних характеристик цих виробів (товарів).

І саме цей подвійний (естетично-функціональний) характер промислових зразків зумовлює особливості промислового зразка як об'єкта правової охорони і є підставою для їх особливого визнання й окремої правової оцінки як об'єктів інтелектуальної власності в усьому світі.

Головною особливістю промислових зразків як об'єктів правової охорони є те, що ця категорія об'єктів належить до новостворюваних промислових виробів із точки зору їх форми та зовнішнього вигляду, і про них можна судити візуально.

Іще однією особливістю промислового зразка як об'єкта правової охорони є його, так би мовити, «нетехнічний аспект», який полягає у тому, що промисловий зразок стосується лише очевидного зовнішнього вигляду виробу, а не його технічних або функціональних особливостей. Хоча загальний зовнішній вигляд промислового виробу однаково визначається як функцією виробу, так і естетикою, захищеними як промисловий зразок можуть бути лише особливості зовнішнього вигляду виробу, які не визначаються виключно його технічними функціями.

І, нарешті, передбачається, що промислові зразки втілюються в ужиткових виробах, тобто у виробах, які мають корисне, функціональне

призначення і які, до того ж, піддаються відтворенню промисловим способом у будь-якій необхідній кількості. Вимога щодо придатності промислового зразка для втілення у корисному виробі вказує на його кінцеву мету, а саме на надання корисному виробу більшої привабливості без ушкодження здатності виробу до виконання його функції за призначенням.

Первинне призначення промислових зразків не передбачає використання їх у якості об'єктів для суто естетичного споглядання, як це буває з творами образотворчого мистецтва. Ось чому правова охорона не поширюється на рішення, що використовуються у виробах, які належать до сфери культури, тобто унікальних: виробах народних промислів (ручна робота), предметах декоративно-прикладного мистецтва, оригінальних творах архітектури та інших. Ці вироби доцільно охороняти за нормами авторського, а не патентного права.

2. ПРАВОВА ОХОРОНА ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІ В УКРАЇНІ

2.1. Загальні положення та визначення

В Україні відносини, які виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням права власності на промислові зразки, регулюються Законом України «Про охорону прав на промислові зразки» (зі змінами, внесеними згідно із Законами № 2188-III від 21.12.2000, № 2921-III від 10.01.2002, № 34-IV від 04.07.2002, № 762-IV від 15.05.2003 та № 850-IV (850-15) від 22.05.2003, далі — Закон) та нормативними актами: «Правилами складання та подання заявки на промисловий зразок» (далі — Правила складання), що зареєстровані в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 226/6514, зі змінами, внесеними згідно з Наказом МОН № 5 від 11.01.2006; «Правилами розгляду заявки на промисловий зразок», що зареєстровані в Міністерстві юстиції України 29 березня 2002 р. за № 313/6601; «Порядком сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 року № 1716.

Правова охорона промислового зразка в Україні надається на підставі його державної реєстрації у порядку, встановленому Законом.

Експертиза заявки на промисловий зразок здійснюється за формальними ознаками. Під час проведення експертизи відповідність промислового зразка умовам патентоспроможності, а саме — новизні, не перевіряється. Право власності на промисловий зразок засвідчується патентом. Патент видається під відповідальність його власника без гарантії чинності патенту. Строк дії патенту на промисловий зразок становить 10 років від дати подання заявки до Укрпатенту і продовжується за клопотанням власника, але не більш як на п'ять років. Отже строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на промисловий зразок спливає через п'ятнадцять років від дати подання заявки на промисловий зразок.

Стаття 1 Закону надає наступне визначення поняття «промисловий зразок»: **«промисловий зразок — результат творчої діяльності людини у галузі художнього конструювання».**

Таке узагальнене визначення означає, що промисловий зразок являє собою рішення виробу, яке повинно бути знайдено на основі викорис-

тання засобів художнього конструювання (дизайну) як особливого виду творчої діяльності людини і характеризується поєднанням художніх та технічних якостей виробу, при цьому його художня форма повинна відповідати функціональному призначенню промислового виробу, тобто утилітарній корисності виробу.

Пунктом 2 статті 5 Закону визначений перелік об'єктів, яким може бути надана правова охорона у якості промислового зразка, а саме: **«Об'єктом промислового зразка може бути форма, малюнок чи розфарбування або їх поєднання, які визначають зовнішній вигляд промислового виробу і призначені для задоволення естетичних та ергономічних потреб».**

Пунктом 3 статті 5 Закону визначений перелік об'єктів, які не можуть одержати правову охорону у якості промислових зразків.

До таких об'єктів відносяться об'єкти архітектури, промислові, гідротехнічні та інші стаціонарні споруди. Зазначені об'єкти при наявності в них необхідних за законом якостей визнаються здобутками архітектури й охороняються в рамках авторського права.

Однак малі архітектурні форми (наприклад, рішення зовнішнього вигляду наметів, телефонних будок, кіосків, ларків, транспортних зупинок тощо) визнаються промисловими зразками в загальному порядку.

Не може бути визнана промисловими зразками також друкована продукція як така (мається на увазі значення текстова інформація, її зміст), а саме: книги, газети, журнали, проспекти, буклети. Цим об'єктам надається охорона за нормами авторського права. При цьому оригінальні обкладинки книг та журналів, етикетки, ярлики, наліпки тощо можуть бути заявлені у якості промислових зразків.

Не можуть бути визнані промисловими зразками також об'єкти нестійкої форми з рідких, газоподібних, сипких або подібних до них речовин тощо. Виключення таких об'єктів зі сфери правової охорони цілком зрозуміло, тому що нестійкість їхньої форми не дозволяє вирішити їхній зовнішній вигляд за допомогою художньо-конструкторських засобів.

А зараз ми підійшли до з'ясування найважливіших моментів щодо правової охорони промислових зразків в Україні, а саме: чим характеризується суть промислового зразка, що означає поняття «суттєва ознака» промислового зразка та як її виявити, що саме захищає промисловий зразок та чим визначається обсяг правової охорони, яка надається.

Чинний Закон не містить визначення понять «суть» та «суттєва ознака» промислового зразка, але ж ці поняття визначені та розкриті у розділі 8.1.4. Правил складання, зокрема у пункті 8.1.4.1.: **«суть про-**

мислового зразка характеризується сукупністю відображених на зображеннях його суттєвих ознак, які визначають зовнішній вигляд виробу з його естетичними та/або ергономічними особливостями.». При цьому, «ознака належить до суттєвих, якщо вона впливає на формування зовнішнього вигляду виробу, якому притаманна така ознака».

Згідно з пунктом 6 Статті 5 Закону «обсяг правової охорони, що надається, визначається сукупністю суттєвих ознак промислового зразка, представлених на зображенні (зображеннях) виробу, внесеному до Реєстру, і засвідчується патентом із наведеною у ньому копією внесеного до Реєстру зображення виробу».

Таким чином, зовнішній вигляд кожного виробу характеризується сукупністю суттєвих ознак, які визначають саме його зоровий вигляд та які надають його вигляду візуальну схожість або відмінність від іншого виробу аналогічного призначення.

Основним документом, що містить усю інформацію про заявлений промисловий зразок та який дозволяє виявити всі суттєві ознаки виробу, встановити їх сукупність і таким чином визначити обсяг правової охорони, що надається промисловим зразком, є зображення зовнішнього вигляду виробу.

Замість зображень власне виробу, можуть бути подані зображення його макета або малюнка, а також зображення виробу, виконане будь-яким способом, зокрема засобами комп'ютерної графіки.

Макет — це просторове відтворення виробу в умовному матеріалі, що дає найповніше уявлення про зовнішній вигляд виробу.

Малюнок — це зображення виробу, виконане за допомогою графічних засобів або комп'ютерних технологій.

При цьому головною вимогою, що пред'являється до зображень як власне виробу, так і до зображень його макета чи малюнка, є наступна вимога: **зображення (комплект зображень) повинні давати повне, детальне уявлення про зовнішній вигляд виробу, що заявляється у якості промислового зразка, яке дає змогу виявити всі його суттєві ознаки.**

Слід чітко усвідомлювати, що юридичне (правове) «навантаження» несе на собі лише зображення (комплект зображень) промислового зразка, оскільки саме зображення (комплект зображень) дозволяє виявити суттєві ознаки промислового зразка, встановити їх сукупність і, таким чином, визначити обсяг правової охорони, що надається. Тоді як опис промислового зразка не має цього юридичного (правового) «навантаження» і, відповідно до пункту 6 статті 5 Закону, використовується лише для тлумачення ознак промислового зразка.

2.2. Поняття «суттєва ознака» зовнішнього вигляду виробу та методологічний підхід до її визначення

Ознака належить до суттєвих, якщо вона впливає на формування зовнішнього вигляду виробу, якому притаманна така ознака. Зокрема, такими ознаками може бути форма, конфігурація, орнамент, колір або сполучення кольорів тощо.

Суттєвість тієї чи іншої ознаки виробу визначається її участю у створенні зорового образу виробу, в наданні виробу властивостей, які дозволяють візуально відрізнити його від низки аналогічних виробів.

Слід мати на увазі, що поділ на суттєві та несуттєві ознаки умовний: ті самі ознаки можуть бути, в одному випадку, суттєвими, а в іншому — несуттєвими. Це залежить від мети розробки художнього рішення зовнішнього вигляду виробу, а головне — від характеру об'єкта та виду промислового зразка.

А промислові зразки можуть бути тривимірними, двовимірними або такими, що характеризуються загальними ознаками, властивими як тривимірним, так і двовимірним промисловим зразкам.

Тривимірні промислові зразки (моделі) характеризуються тим, що в їх основі лежить розвинена тривимірна об'ємно-просторова композиція, наприклад, рішення, що визначають зовнішній вигляд телевізора, верстата, меблів, автомобіля, кондиціонера, тари тощо.

Двовимірні промислові зразки (малюнки) характеризуються тим, що в їх основі лежить двовимірна композиція, яка не може бути сприйнята візуально як об'ємна та яка характеризується лінійно-кольорографічним співвідношенням елементів, наприклад, рішення, що визначають зовнішній вигляд тканин, килимів, етикеток, обкладинок до журналів і таке інше.

До промислових зразків, яким притаманні ознаки як тривимірних, так і двовимірних промислових зразків, відносяться, наприклад, рішення, що визначають зовнішній вигляд посуду з малюнком, інформаційного табло, плитки оздоблювальної, взуття, кредитних карток.

Суттєвими ознаками виробу, що заявляється у якості промислового зразка, як правило, **можуть бути наступні ознаки, які в узагальненому вигляді можна розмістити у такій послідовності:**

- образне вирішення виробу;
- склад і кількість основних композиційних елементів;
- форма виробу в цілому і/або форма його частин (об'ємна характеристика, абрис, силуети);
- взаємне розташування елементів (композиційне, компоновальне рішення);
- пластичне рішення виробу (його елементів);

- колірне вирішення;
- декоративне опрацювання;
- матеріал.

В залежності від виду промислового зразка та характеру об'єкта промислового зразка для характеристики зовнішнього вигляду виробів можуть бути використані наступні перелічені нижче ознаки.

Для характеристики зовнішнього вигляду виробів, що мають складну композицію, в основу якої покладена тривимірна об'ємно-просторова структура (наприклад, таких, як мотоцикл, верстат, сільськогосподарська машина тощо), можуть бути використані, зокрема, такі ознаки:

- склад і кількість основних композиційних елементів;
- взаємне розташування композиційних елементів (композиційне, компоновальне рішення);
- форма виробу в цілому і/або форма його композиційних елементів (об'ємна характеристика, абрис, силуети);
- пластичне пророблення, у тому числі композиційних елементів тощо.

Для характеристики зовнішнього вигляду виробів із моноблочною композицією (наприклад, таких, як радіоприймач, телевізор, щитовий прилад, кондиціонер та ін.), а також рішень, побудованих на співвідношеннях елементарних геометричних об'єктів (наприклад, меблевий секційний блок), можуть бути використані, зокрема, такі ознаки:

- склад і взаємне розташування композиційних елементів;
- пластичне, графічне, колірне, фактурне рішення цих елементів, що знаходяться, як правило, на фронтальній поверхні виробу тощо.

Для характеристики зовнішнього вигляду виробів, що являють собою двовимірну композицію (наприклад, тканини, косинки, килими, хустки тощо), можуть бути використані, зокрема, такі ознаки:

- композиційна побудова;
- ритмічна організація, лінійно-графічне співвідношення елементів, мотивів орнаменту;
- пророблення мотивів орнаменту;
- колірне вирішення;
- характер фактури (переплетення ниток тканини) тощо.

Для характеристики зовнішнього вигляду виробів, що відносяться до одягу, можуть бути використані, зокрема, такі ознаки:

- форма, що є об'ємною характеристикою моделі;
- пропорції, які визначають співвідношення частин між собою, що сприймаються візуально;
- силует, що є площинною характеристикою моделі;
- ритм, що визначає розмірене чергування яких-небудь елементів;
- деталі, тобто елементи, що накладаються на поверхню одягу на будь-якій її ділянці, їхня форма;

- обробка, тобто елемент, що не має функціонального значення з погляду утилітарного застосування виробу, який відіграє декоративну роль у рішенні моделі, використання якого може бути одночасно технологічним прийомом (наприклад, обробка краю одягу, зміцнення з'єднуючого деталі шва тощо);

- фурнітура (гудзики, гачки тощо.), що входить у структуру виробу для з'єднання й роз'єднання його окремих частин, а також є декоративним елементом;

- матеріал із його декоративними особливостями.

Для характеристики зовнішнього вигляду взуття можуть бути використані, зокрема, такі ознаки:

- форма, що є об'ємною характеристикою моделі, що включає також форму колодки;

- конструкція верху й низу;

- склад, форма і взаємне розташування елементів конструкції (союзка, задник, халява, підошва тощо);

- матеріал із його декоративними особливостями;

- деталі обробки;

- фурнітура;

- колірне вирішення тощо.

Для характеристики зовнішнього вигляду комплектів (наборів) виробів, крім ознак, які використовуються для характеристики відповідних виробів, що входять до складу комплекту (набору), можуть бути використані, зокрема, такі ознаки, що відображають:

- характер взаємодії частин;

- співвідпорядкованість елементів;

- пропорційний лад як самих складових елементів і тих виробів, що створені на основі використання цих елементів, так і всього комплекту (набору) в цілому тощо.

При характеристиці зовнішнього вигляду виробів, зовнішній вигляд яких визначається двома станами: закритим (складеним) і відкритим (розкраденим) (наприклад, валізи, шафи, холодильники, прилади в закритому корпусі, телефонні будки, дивани-ліжка), можуть використовуватися ознаки, що характеризують як зовнішній вид, так і внутрішній вид (внутрішній об'єм). Наприклад, внутрішній вигляд валізи має розглядатись як частина вигляду цієї валізи так само, як і її зовнішній вигляд, оскільки і перший, і другий є очевидними під час нормального використання. Так само форма розсувного дивану-ліжка як у розкладеному, так і у складеному стані має братися до уваги як дизайн цього виробу.

При характеристиці зовнішнього вигляду виробів, які відносяться до друкованої продукції (наприклад, етикеток, ярликів, наліпок,

обкладинок до книг та журналів тощо) можуть бути використані, зокрема, ознаки, що відображають:

- композиційну побудову;
- пророблення графічних елементів, образотворчих мотивів, орнаменту;
- розташування й виконання шрифтової графіки (без урахування смислового та/або фонетичного змісту написів);
- колірне рішення тощо.

Для характеристики ергономічних особливостей виробу, у разі, якщо йому притаманні такі особливості, можуть бути використані, наприклад, такі ознаки: забезпечена зручність у керуванні виробом та у його обслуговуванні, зокрема забезпечена повна досяжність зон органів керування з урахуванням послідовності використання й досяжності кожного (наприклад, для автомобіля, для пультів пілотських кабін тощо); забезпечена зручність робочої пози, зручність використання виробу, безпечність умови роботи з виробом тощо. Наприклад, ергономічна комп'ютерна клавіатура кривої конфігурації відрізняється від стандартної прямокутної клавіатури не лише зовнішнім виглядом, але й способом роботи на ній та використання за призначенням (наприклад, щодо зручності, швидкості набору тощо).

Несуттєвими вважаються ознаки, які не впливають на формування зовнішнього вигляду виробу або які не виявляють сутність виробу, що заявляється у якості промислового зразка, не впливають на властивості виробу та його функції.

Так, наприклад, не належать до суттєвих ознак такі ознаки зовнішнього вигляду виробів, що відносяться до друкованої продукції (етикетки, ярлики, наліпки, обкладинки до книг та журналів тощо), які знайшли відображення в елементах зображення, що призначені винятково для інформаційно-споживчих, інформаційно-реklamних чи інших спеціальних цілей, необхідність зазначення яких на виробі визначається відповідними нормативними документами, і які при цьому не мають графічних, шрифтових чи колірних особливостей. Зокрема, такими елементами можуть бути: букви, слова, цифри, у тому числі елементи, що мають характер спеціальних позначень на виробі, наприклад: штрих-код, ТУ, ДСТ, реквізити фірми-виробника, місце виготовлення, рік випуску, термін зберігання, рекомендації по вживанню тощо.

2.3. Суть поняття «вимога єдності» промислового зразка

Суть вимоги єдності для промислового зразка полягає у тому, що заявка повинна стосуватися одного промислового зразка і може містити його варіанти (відповідно до пункту 3 статті 14 Закону).

Фонду експертизи	
№	
	20 р.

При цьому поняття **«промисловий зразок»** застосовується як до одного виробу, так і до комплекту (набору) виробів.

Поняття «один виріб» застосовується як до цілого виробу, наприклад автомобіля, так і до його частини, наприклад, бампера, фари тощо.

Комплект (набір) може бути визнаний промисловим зразком, якщо до складу комплекту (набору) входять елементи, які виконують функції, відмінні одна від одної, але підпорядковані загальному призначенню, що вирішується комплектом (набором) у цілому. З точки зору художнього конструювання всі елементи комплекту (набору) повинні мати спільність композиційного та стилістичного вирішення, наприклад, чайний або столовий сервіз, набір інструментів, меблевий гарнітур тощо.

Варіантами промислового зразка може бути зовнішній вигляд виробів, що належать до однієї функціональної групи, до одного класу МКПЗ, подібні за сукупністю суттєвих ознак і мають відмінності в несуттєвих ознаках, які сприймаються візуально: наприклад, декілька стільців, що відрізняються один від одного фактурою, кольором декоративної оббивної тканини тощо.

Отже, якщо, ознайомившись із зазначеним вище, Ви цілком упевнені, що розроблений Вами об'єкт відповідає умовам надання правової охорони у якості промислового зразка, а обсяг правової охорони, що надається, відповідає Вашим вимогам, можете приступати до складання заявки.

3. СКЛАДАННЯ ЗАЯВКИ НА ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК

3.1. Загальні вимоги до складу, змісту та оформлення документів заявки

Заявка — це сукупність документів, необхідних для видачі патенту. Заявка повинна розкривати суть промислового зразка досить ясно й повно, щоб його зміг здійснити фахівець у зазначеній галузі.

Заявка складається українською мовою і повинна містити:

- заяву про видачу патенту;
- комплект зображень виробу (власне виробу чи у вигляді його макета або малюнка), що дають повне уявлення про зовнішній вигляд виробу;
- опис промислового зразка;
- креслення, схему, карту (за необхідності).

У разі необхідності заявка також може містити: документ про сплату збору за подання заявки; документи, що підтверджують право на пріоритет; довіреність, що підтверджує повноваження представника; електронний примірник змісту заявки на дискеті (або на компакт-диску CD-R); інші документи, що стосуються змісту заявки.

Відповідальність за достовірність інформації, наведеної в заявці та документах, що додаються до заявки, несе заявник або призначений заявником представник.

До змісту документів заявки пред'являються наступні загальні вимоги, а саме: заявка не повинна містити матеріалів, що суперечать публічному порядку, принципам гуманності й моралі, зневажливих висловлювань щодо промислових зразків та результатів діяльності інших осіб, а також відомостей і матеріалів, які вочевидь не стосуються або не є необхідними для визнання документів такими, що відповідають вимогам Правил складання; документи заявки, які потребують подальшого перекладу, можуть бути подані мовою оригіналу в одному примірнику, їх переклад — також у одному примірнику.

До оформлення документів заявки висуваються такі вимоги, а саме: документи заявки мають бути оформлені таким чином, щоб їх можна було зберігати тривалий час і безпосередньо репродукувати; документи заявки друкуються шрифтом чорного кольору через 2 інтервали на аркушах білого паперу формату А4, а кожний документ заявки починають на окремому аркуші; при цьому другий і наступні аркуші нумеруються арабськими цифрами; кожний аркуш використовують лише

з одного боку з розміщенням рядків паралельно меншому боку аркуша; мінімальний розмір полів аркушів становить, мм: ліве — 25; верхнє — 25; праве — 10; нижнє — 15; мінімальний розмір полів аркушів опису становить, мм: ліве — 25; верхнє — 20; праве і нижнє — 20; креслення, схему, карту виконують на аркушах білого гладенького паперу форматом А4.

У разі, якщо документи заявки містять бібліографічні дані джерел інформації, то ці бібліографічні дані наводяться таким чином, щоб можна було знайти це джерело інформації. У документах заявки не допускаються підчистки або дописки, закреслені слова чи інші незастережні виправлення тощо.

3.2. Кількість примірників документів заявки

Заява про видачу патенту подається в 1-му примірнику.

Комплект зображень виробу (власне виробу чи у вигляді його макета або малюнка) подається у 2-х примірниках.

Опис промислового зразка подається в 1-му примірнику.

Креслення та схеми подаються в 1-му примірнику.

Конфекційна карта, малюнок (у разі необхідності) подаються в 1-му примірнику.

Документи заявки, що представлені не українською, а іншою мовою та які потребують подальшого перекладу (наприклад, опис, довірність тощо), можуть бути подані мовою оригіналу в 1-му примірнику, їх переклад — також в 1-му примірнику.

3.3. Заповнення бланка заяви про видачу патенту

Заяву про видачу патенту (далі — заява) подають за встановленою формою, що наведена у *Додатку 1*.

Заяву потрібно заповнювати ретельно і при цьому слід мати на увазі наступне: **графи з кодами (21), (22) і (51)**, що розташовані у верхній частині заяви, **заявником не заповнюються**, вони призначені для зазначення реквізитів заявки після її подання до Держдепартаменту; **Графа «Дата подання»** заповнюється Укрпатентом під час одержання ним заявки.

Якщо, за браком місця, відомості не можуть бути повністю розміщені у відповідних графах, то їх наводять на додатковому аркуші за тією самою формою із зазначенням у відповідній графі заяви — «див. на окремому аркуші».

У графі «Номер заявки, визначений заявником» проставляється порядковий номер, визначений заявником під час подання заявки чи зазначений ним у супровідному листі до заявки.

У графі за кодом (71) зазначають дані щодо заявника (ів), а саме:

для фізичної особи:

ім'я (прізвище, власне ім'я та ім'я по батькові фізичної особи, яка є громадянином України);

місце проживання (найменування вулиці, номер будинку, квартири, найменування населеного пункту, району, області, поштовий індекс);

для юридичної особи:

повне найменування (відповідно до установчих документів);

місцезнаходження (адреса органу або особи, які відповідно до установчих документів юридичної особи чи закону виступають від її імені, із послідовністю, наведеною для місця проживання фізичної особи).

Якщо заявником є автор, декілька авторів чи всі автори, то місце проживання кожного з них наводять на звороті заяви у графі за кодом (72).

Місце проживання або місцезнаходження іноземного заявника наводиться з повнотою й послідовністю, зазначеною заявником. Найменування вулиць, майданів тощо, а також символи, що застосовуються поряд із номерами, транслітеруються літерами української абетки. Поряд у дужках місце проживання або місцезнаходження слід наводити мовою оригіналу.

Для іноземної особи здійснюється транслітерація імені або повного найменування зазначеної особи. Після українського зазначення слід наводити у дужках ці самі відомості мовою оригіналу. Місце проживання або місцезнаходження заявника (за потреби) наводять мовою оригіналу і зазначають код держави згідно зі стандартом BOIB ST. 3.

Для заявників — юридичних осіб України — зазначають код відповідно до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), для заявників, що проживають чи мають постійне місцезнаходження за межами України, зазначають код держави згідно зі стандартом BOIB ST. 3.

Якщо заявників декілька, то зазначені відомості наводяться для кожної особи окремо.

Відомості щодо інших юридично поєднаних заявок та зареєстрованих промислових зразків зазначають у графах за кодами (62) та (66), а саме:

- у графі за кодом (62) наводять відомості про заявку, додаткові матеріали до якої були визнані такими, що виходять за межі розкритої у цій заявці суті промислового зразка, й оформлені заявником як самостійна заявка відповідно до пункту 7 статті 14 Закону;

- у графі за кодом (66) наводять відомості щодо подання заявки або реєстрації промислового зразка, який є варіантом зразка, що розглядається.

Відомості щодо права на пріоритет у разі, якщо заявник має підстави скористатися правом пріоритету відповідно до статті 13 Закону, зазначають у графах за кодами (31), (32), (33), (62) та (23), а саме:

за кодом (31), (32), (33) наводять відомості про попередню заявку, подану в державі — учасниці Паризької конвенції; зокрема за кодом (33) зазначають код держави, до якої подано попередню заявку, відповідно до стандарту BOIB ST. 3.

У графі за кодом (23) зазначають дату відкриття виставки у разі, якщо заявник має підстави скористатися правом пріоритету промислового зразка, використаного в експонаті, що демонструвався на офіційних або офіційно визнаних міжнародних виставках, проведених на території держави — учасниці Паризької конвенції. При цьому у відповідній клітинці заяви необхідно зробити позначку «Х».

У графі за кодом (54) наводять повну назву промислового зразка, яка обов'язково повинна збігатися з назвою, що наведена на зображеннях та в описі промислового зразка.

У графі за кодом (98) зазначають адресу для листування між заявником та Укрпатентом, повне ім'я або найменування адресата. Листування може здійснюватись за будь-якою зручною для заявника адресою на території України. За наявності телефону, факсу чи іншого засобу зв'язку, їх також указують.

Слід мати на увазі, що для кожного заявника визначається лише одна адреса для листування. Якщо наведено кілька адрес, то листування ведеться за адресою, що зазначена першою.

Якщо заявку подано кількома заявниками, що мають різні адреси, то вони мають визначити тільки одну адресу для листування і вказати її у графі за кодом (98).

Заявник повинен пам'ятати також про те, що в разі зміни поштової адреси або адреси для листування необхідно обов'язково сповіщати Укрпатент про такі зміни.

У випадку, якщо заявник користується послугами представника, у графі за кодом (74) слід зазначити повне ім'я та реєстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності або повне ім'я іншої довіреної особи.

Розділ заяви «Перелік документів, що додаються» заповнюють за допомогою позначок «Х» у відповідних клітинках із зазначенням кількості примірників і аркушів кожного документа. У клітинці «Інші документи», якщо такі є в матеріалах заявки, необхідно зазначити назву документа.

У графі «Підстави щодо виникнення права на подання заявки і одержання патенту» відповідну підставу зазначають позначкою «Х» у випадку, якщо право на подання заявки й одержання патенту передано автором чи роботодавцем правонаступнику. Якщо заявником (заявниками) є єдиний автор чи всі автори, то ця графа не заповнюється.

У графі за кодом (72) наводять дані про автора (авторів): ім'я та місце проживання. У разі, якщо автори є заявниками, то вони повинні проставити підписи у правій графі.

Для іноземного автора під час заповнення графи за кодом (72) слід здійснювати транслітерацію імені та поряд, у дужках, ці самі дані слід наводити мовою оригіналу, а замість його місця проживання слід проставити назву держави та її код згідно зі стандартом BOIB ST. 3.

У випадку, коли автор (автори) не бажає (бажають) бути згаданим (згаданими) у публікації відомостей про видачу патенту, у відповідній графі заяви робиться про це запис, що підписується автором (авторами), який (які) не бажає (бажають) бути згаданим (згаданими).

Заповнення останньої графи заяви «Підпис (и) заявника (ів)» є обов'язковим, крім випадку, коли всі заявники є авторами і їх підписи проставлені в графі за кодом (72), **при цьому:**

якщо заявником є юридична особа, то заяву підписує особа, що має на це повноваження. Підпис складається з повного найменування посади особи, яка підписує заяву, особистого підпису, ініціалів, прізвища і скріплюється печаткою;

якщо заявник доручив ведення справ за заявкою представнику, то останній може ставити свій підпис замість заявника.

У графі «Підпис (и) заявника (ів)» проставляють також дату підпису.

Якщо будь-які відомості наводять на додатковому аркуші, то його треба підписати в такому самому порядку.

3.4. Комплект зображень виробу

Як уже зазначалось раніше, зображення (комплект зображень) зовнішнього вигляду виробу є основним документом, тому що він містить усю інформацію про заявлений промисловий зразок і дозволяє визначити обсяг правової охорони, що надається.

Комплект зображень виробу (власне виробу чи у вигляді його макета або малюнка) повинен давати повне, детальне уявлення про зовнішній вигляд виробу.

3.4.1. Вимоги до представлення зображень

Зображення зовнішнього вигляду виробу представляються у вигляді фотографій та (або) інших репродукцій, що виконані будь-якими засобами, зокрема засобами комп'ютерної графіки.

Фотографії та інші репродукції наклеюються або відтворюються безпосередньо на аркушах білого паперу формату А4. При цьому на одному аркуші паперу розміщуються не більше 25 зображень виробу.

Їх розмір має бути в межах від 30х30 мм до 160х160 мм.

Один і той самий виріб може бути показаний під різними кутами.

Зокрема, для **тривимірного промислового зразка** заявка має містити зображення **загального вигляду** (тобто зображення зверненої до користувача видимої частини поверхні виробу, який розташовують так, щоб зображення давало найбільш повне уявлення про форму й розміри виробу), а також таку кількість зображень виробу (наприклад: спереду, зліва, справа, ззаду, зверху, знизу), зображення фрагментів виробу то-що, що забезпечує вичерпне представлення зовнішнього вигляду виробу в цілому.

Для **двовимірного промислового зразка**, як правило, достатньо привести зображення одного вигляду.

Комплект зображень виробу з повторюваним малюнком має містити окреме зображення цього малюнка.

Комплект зображень набору (комплекту) виробів повинен бути представлений на зображенні загального вигляду усіма виробами, що входять у набір (комплект).

Крім того, кожен виріб, що входить у набір (комплект), додатково представляється на окремому зображенні у всіх необхідних виглядах. Тільки в тому випадку, коли набір (комплект) виробів технічно неможливо представити на одному зображенні загального виду в повному складі, допускається представлення фрагментів набору (комплекту) на окремих зображеннях, сукупність яких дає повне уявлення про загальний вигляд набору (комплекту).

Комплект зображень виробу, який може трансформуватися (закриватися, відчинятися, складатися тощо), такого як пілосос, кухонний комбайн, холодильник тощо, повинен містити окреме зображення такого виробу у трансформованому вигляді (у закритому та/чи відкритому вигляді тощо).

Якщо заявка містить варіанти промислового зразка, то кожний варіант промислового зразка, що заявляється, повинен бути представлений окремим комплектом зображень виробу у всіх необхідних виглядах.

Якщо однією із суттєвих ознак виробу є колір (кольори), зображення виробу наводяться в кольоровому виконанні.

У випадку, коли колір (кольори) не становить(лять) суттєву(ві) ознаку(и) виробу, зображення виробу слід надавати лише в чорно-білому виконанні.

Для виробів швейної промисловості можуть бути цілком достатніми вигляди виробу спереду і ззаду (за необхідності — на манекені).

Виріб повинний бути зображений повністю при рівномірному освітленні на нейтральному фоні, як правило, без сторонніх предметів.

Зображення мають представляти тільки один промисловий зразок або виріб, стосовно якого промисловий зразок має використовуватися, без будь-якого іншого стороннього предмету, комплектуючої деталі, особи тощо.

Наприклад, якщо охорона витребується для вази, її потрібно зображати без фруктів або квітів; якщо охорона витребується для рамки картини, її потрібно зображати без картини.

Зображення виробу мають бути чіткими і ясними. Окремі деталі виробу мають добре проглядатися не тільки на освітленому, але й на тіньовому його боці.

3.4.2. Нумерація зображень

Зображення слід нумерувати, при цьому першим нумерується загальний вигляд, потім — інші вигляди.

Для нумерації зображення одного вигляду застосовують один вид нумерації.

Номер зображення виробу складається з двох чисел, розділених крапкою. Перше число означає номер варіанта виробу, друге число — порядковий номер вигляду виробу.

Наприклад, зображення першого варіанта виробу нумеруються відповідно 1.1, 1.2, 1.3 і т.д., зображення другого варіанта виробу нумеруються відповідно 2.1, 2.2, 2.3 і т.д., зображення десятого варіанта виробу нумеруються відповідно 10.1, 10.2, 10.3 і т.д.

Зображення набору (комплекту) виробів або його фрагментів нумеруються відповідно в порядку, що наведений вище.

3.4.3. Написи

На кожному аркуші комплекту зображень виробу зверху зазначається назва промислового зразка. Якщо промисловий зразок має варіанти виконання, то після назви в дужках указують кількість варіантів.

Якщо промисловий зразок стосується набору (комплекту) виробів, під назвою промислового зразка зазначається назва виробу, зображення якого представлені на аркуші.

Під кожним зображенням виробу зазначають номер зображення та вид вигляду («Загальний вигляд», «Вигляд спереду» і т.д.), назва фрагмента тощо.

3.5. Складання опису промислового зразка

Опис промислового зразка є важливою складовою заявки, оскільки повинен у словесній формі описувати зовнішній вигляд представленого на зображенні виробу та розкривати його суть.

Опис промислового зразка це, так би мовити, «словесний портрет» зовнішнього вигляду виробу, його естетичних та/або ергономічних особливостей, які притаманні виробу та відображені на його репродукціях.

Опис не повинен розкривати технічні або функціональні особливості промислового зразка.

До того ж, правильно складений опис, у якому розкрита суть промислового зразка, що заявляється, та який містить адекватно визначену та у словесній формі представлену сукупність його суттєвих ознак, відображених на зображеннях виробу (із посиланням на них, а також, за необхідності, на креслення загального вигляду, ергономічну схему тощо), дає змогу конкретизувати обсяг домагань та межі охорони, на яку претендує заявник, тобто обсяг правової охорони, що вимагається. А цей момент є дуже важливим не тільки для набуття прав на промисловий зразок, але й для захисту набутих прав їх власником у разі можливого виникнення спірних питань з іншими особами.

Опис промислового зразка обов'язково повинен містити наступні розділи:

- назва промислового зразка;
- прізвище, ініціали автора промислового зразка;
- призначення та галузь застосування промислового зразка;
- перелік зображень, креслень, схем та карт;
- суть та суттєві ознаки промислового зразка.

Опис повинен бути підписаний заявником у тому самому порядку, що й заява про видачу патенту.

3.5.1. Назва промислового зразка

Опис починається з назви промислового зразка. Назва промислового зразка повинна бути точною і, якщо можливо, короткою.

Назва промислового зразка повинна характеризувати його призначення, відображати його суть і, за можливості, повинна відповідати Міжнародній класифікації промислових зразків (МКПЗ), а при відсутності такої можливості — загальноприйнятій галузевій термінології.

Назва промислового зразка викладається в однині. Виключення складають назви, що відповідно до загальноприйнятих правил або граматики вживаються тільки в множині, наприклад, «окуляри», «ножиці», «черевики», «макарони» тощо.

Назва, як правило, має містити наступну структуру: вказівка родового поняття, наприклад, «верстат», потім — видового поняття, наприклад, «токарський», після чого, за потреби, — спеціального призначення чи спеціальної назви, наприклад, «для виготовлення оптичних приладів». Таким чином повна назва промислового зразка для даного прикладу становить: «Верстат токарський для виготовлення оптичних приладів».

Назва до набору (комплекту) виробів повинна починатися зі слова «набір» («комплект»).

Якщо промисловий зразок має варіанти виконання, то у цьому випадку назва промислового зразка складається із загальної назви виробу, доповненої зазначенням у дужках словом «варіанти» і кількістю варіантів, наприклад, «Окуляри» (два варіанти), «Етикетка» (шість варіантів) тощо.

Назва промислового зразка, за необхідності, може містити символи латинського алфавіту й арабські цифри, але не слід уживати у назві символи інших алфавітів і спеціальні знаки.

Не рекомендується використовувати у назві промислового зразка аббревіатури, словесні позначення торговельних марок, рекламні, фірмові й інші спеціальні найменування, найменування місць походження товарів, слова «і т.д.» й аналогічні, котрі не служать цілям ідентифікації промислового зразка.

3.5.2. Складання розділу «Призначення та галузь застосування промислового зразка»

У розділі «Призначення та галузь застосування промислового зразка» приводяться відомості про призначення й область застосування заявленого промислового зразка, а також указуються переважні області його застосування.

Цей розділ доцільно починати словами: «Заявляється зовнішній вигляд виробу, призначеного для ...». Далі за текстом розкривається, в якій галузі промисловості або іншій сфері діяльності буде використовуватись заявлений виріб із зазначенням його функціонального призначення. За потреби у цьому ж розділі вказуються об'єкти (системи), із якими використовується виріб.

3.5.3. Заповнення розділу «Перелік зображень, креслень та схем»

Цей розділ повинен містити перелік усіх зображень зовнішнього вигляду виробу, які є в матеріалах заявки, а також креслень, схем, конфекційних карт тощо, якщо вони представлені, відповідно до їх нумерації. При цьому бажано дати коротку вказівку про те, що представлено на кожному зображенні, кресленні, схемі тощо.

3.5.4. Складання розділу «Суть і суттєві ознаки промислового зразка»

Розділ «Суть і суттєві ознаки промислового зразка» повинен містити опис усіх суттєвих ознак, які формують зоровий образ заявленого виробу, оскільки саме сукупність відображених на зображеннях суттєвих ознак виробу визначає зовнішній вигляд виробу з його естетичними та/або ергономічними особливостями і характеризує суть промислового зразка, що заявляється.

Ознака належить до суттєвих, якщо вона впливає на формування зовнішнього вигляду виробу, якому притаманна така ознака.

Тобто суттєві ознаки — це ознаки, кожна з яких є необхідною, а всі разом у сукупності є достатніми для утворення конкретного зорового образу виробу.

При складанні цього розділу опису, а саме при описуванні суттєвих ознак, слід посилалися саме на зображення (комплект зображень) виробу. Якщо необхідно більш детально розкрити суть промислового зразка, варто посилалися також на креслення загального вигляду та/або компоновальну схему, ергономічну схему, конфекційну карту та інші матеріали, що пояснюють суть промислового зразка, якщо вони є в матеріалах заявки.

При описуванні промислового зразка, що являє собою комплект (набір) виробів, зазначають усі вироби, які входять до складу комплексу (набору) та які виконують функції, що реалізують загальне призначення й можливість їх комплексного використання у комплекті (наборі). При цьому, крім ознак, що є загальними для всіх виробів комплексу (набору), слід указувати ознаки, які характеризують особливості окремих виробів.

При описуванні промислового зразка, що має варіанти виконання, необхідно повністю описати сукупність суттєвих ознак основного з варіантів, а розкриття суті кожного з інших варіантів здійснюється шляхом описування тих ознак, які відрізняють кожний інший варіант від основного.

При описуванні виробів, які можуть трансформуватися, зокрема зовнішній вигляд яких може визначатися двома станами — закритим (складеним) і відкритим (наприклад, шафи, холодильники, прилади в закритому корпусі, телефонні будки, скриньки), слід мати на увазі, що суттєвими ознаками можуть бути ознаки, які характеризують як зовнішній вигляд, так і внутрішній вигляд (внутрішній об'єм) виробу.

Якщо колір (кольори) є суттєвою ознакою промислового зразка, то колір (кольори) має (мають) бути чітко зазначений (зазначені) в описі.

При описі зовнішнього вигляду виробів, яким притаманні ергономічні особливості, наприклад, пультів пілотських кабін, автомобіля, приладів, верстатів та інших подібних промислових зразків, для підтвердження наявних ергономічних особливостей виробу варто охарактеризувати використання виробу стосовно людини, взаємодію найбільш важливих композиційних елементів, вузлів і деталей зовнішнього вигляду виробу для розкриття особливостей взаємозв'язку людини й виробу.

3.5.5. Загальні вимоги та рекомендації щодо опису промислового зразка та його змісту

Під час складання опису необхідно зберігати єдність термінології, тобто одні й ті самі ознаки повинні називатися однаково.

В описі промислового зразка і пояснювальних матеріалах до опису використовують, як правило, стандартизовані терміни й скорочення, а за їх відсутності — загальновживані в науковій і технічній літературі. При використанні термінів і скорочень, що не є загальновживаними, необхідно пояснити їх значення при першому вживанні в тексті.

Усі умовні позначки, якщо вони наявні, слід розшифрувати.

Фізичні величини слід виражати переважно в одиницях діючої Міжнародної системи одиниць.

Якщо опис промислового зразка викладено іншою мовою, то для збереження дати подання його переклад повинен надійти до Укрпатенту протягом двох місяців від дати подання заявки.

При розкритті суті промислового зразка не слід виражати ознаки у вигляді альтернативних понять, що характеризують різні форми його реалізації. Якщо різні форми реалізації ознаки в сукупності з іншими ознаками визначають зовнішній вигляд виробу з тими самими естетичними та (або) ергономічними особливостями, описуються варіанти промислових зразків, кожному з яких притаманна ознака, що характеризує тільки одну із зазначених форм реалізації. Наприклад, неправильно характеризувати форму як «круглий чи квадратний» або «круглий,

квадратний». Слід в одному варіанті привести характеристику «круглий», а в іншому варіанті — «квадратний».

Не рекомендується використовувати для характеристики промислового зразка ознаки, які виражають смислове (семантичне) та/або звукове (фонетичне) значення словесних (шрифтових) позначень у виробі в цілому або у його елементі, тому що смислові та/або фонетичні значення словесних (шрифтових) елементів не впливають на естетичні та (або) ергономічні особливості зовнішнього вигляду виробу.

3.6. Матеріали, що пояснюють суть промислового зразка

За необхідності більш детально розкрити суть промислового зразка можуть бути використані матеріали, що пояснюють його суть. Такими матеріалами можуть бути креслення, ергономічні схеми, конфекційні карти тощо.

Креслення та схеми мають відповідати тексту опису та зображенню виробу, давати чітке уявлення про заявлений виріб (його габарити, склад елементів та зв'язок між ними).

Креслення загального вигляду представляється тоді, коли воно необхідне для пояснення суті промислового зразка, а саме: із метою визначення габаритів, співвідношень розмірів зовнішнього вигляду виробу або його елементів.

Ергономічна схема виробу представляється у випадку, коли вона необхідна для пояснення зазначених заявником ергономічних особливостей зовнішнього вигляду виробу.

На кресленні або схемі можуть бути зазначені габаритні розміри виробу і його елементів, наприклад, висота, ширина, глибина розміщення засобів відображення інформації та органів керування, робочої поверхні, відстань між близько розташованими елементами форми і т. і.

Елементи на кресленнях або схемах позначаються тими ж арабськими цифрами, що й в описі. Той самий елемент на кількох фігурах креслення (схеми) позначається однієї і тією ж цифрою.

Креслення та схеми виконуються відповідно до правил креслення на щільному, білому, гладенькому папері чіткими чорними лініями й штрихами, які не витираються, без розтушовування й розмальовування. Зображення на кресленні, як правило, має бути представлене в прямокутних (ортогональних) проекціях (у різних видах, розрізах і перегинах). Для наочності можливо його представлення в аксонометричній проекції. Кожен елемент на кресленні виконується пропорційно всім

іншим елементам за винятком випадків, коли для чіткого зображення елемента необхідне розходження пропорцій.

Кожне креслення (схему) слід позначати словом «Рисунок» відповідно до черговості згадування їх у тексті опису з відповідним наскрізним номером, наприклад, «Рисунок 1», «Рисунок 2» і т.д.

У разі, коли промисловий зразок неможливо проілюструвати кресленнями або схемами, для пояснення суті промислового зразка можуть бути представлені малюнки.

Креслення, схеми й малюнки повинні бути пояснені в тексті опису та відповідати зображенням виробу.

Креслення, схеми й малюнки слід представляти на окремому аркуші, зазначивши при цьому на кожному аркуші назву промислового зразка.

У випадку, коли промисловий зразок відноситься до виробів легкої та текстильної промисловості, слід надавати конфекційну карту (зразок текстильних, трикотажних матеріалів, шкіри, фурнітури, обробки тощо, що рекомендуються для виготовлення виробу). Зразок матеріалів із повторюваним малюнком (декоративних матеріалів, килимів, тканин і т. і.) слід представляти в розмірі рапорту малюнка.

4. ВИМОГИ ДО ІНШИХ ДОКУМЕНТІВ ЗАЯВКИ

4.1. Довіреність

Якщо заявка подається через представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) або іншу довірену особу, — до заявки слід додати відповідну довіреність, що засвідчує повноваження представника.

Якщо довіреність викладена не українською, а іншою мовою, слід обов'язково надати також переклад довіреності українською мовою.

Порядок видачі та строк довіреності, виданої поза межами України, визначаються правом держави, у якій була видана довіреність.

Довіреність має бути оформлена з дотриманням вимог чинного законодавства.

У довіреності повинно бути обов'язково зазначено:

- ім'я особи, яка її видала;
- ім'я (найменування) особи, яку представляють;
- ім'я (найменування) особи, якій вона видана;
- дії, які зобов'язана та/або має право вчиняти особа, якій видана довіреність;
- дата її вчинення.

Слід мати на увазі, що довіреність, у якій не вказана дата її вчинення, є недійсною, тому до уваги не береться.

Довіреність підписується особою, яка її видала. Довіреність від імені юридичної особи України скріплюється печаткою цієї юридичної особи.

Довіреність може стосуватися однієї чи декількох заявок.

У разі, якщо довіреність стосується декількох заявок, оригінал довіреності додається до однієї заявки, до інших заявок додається копія довіреності з посиланням на відповідний номер заявки, до якої додано оригінал, а саме: **«оригінал довіреності міститься в заявці №»**.

Строк дії довіреності встановлюється у довіреності. Якщо строк дії довіреності не встановлений, вона зберігає чинність до припинення її дії.

Довіреність, видана в порядку передоручення, має бути нотаріально засвідчена, крім випадків, установлених частиною 4 статті 245 Цивільного кодексу України.

Будь-яке призначення представника може бути скасоване особами, які здійснили це призначення.

Особа, яка видала довіреність, а згодом скасувала її, повинна негайно повідомити про цей факт Укрпатент. Датою такого повідомлення вважається дата одержання Укрпатентом відповідного письмового повідомлення, у тому числі поданого з використанням факсимільного зв'язку.

При цьому із припиненням представництва за довіреністю втрачає чинність також передоручення.

У разі припинення представництва за довіреністю Укрпатент зобов'язаний негайно повернути оригінал довіреності представнику.

Призначення представника також вважається скасованим у разі зміни заявника, якщо новий заявник не призначив свого представника.

Представник може відмовитися від вчинення дій, які були визначені довіреністю, шляхом надання підписаного ним повідомлення.

Представництво за довіреністю припиняється у разі:

- закінчення строку дії довіреності;
- скасування довіреності особою, яка її видала;
- відмови представника від вчинення дій, що були визначені довіреністю;
- припинення діяльності юридичної особи, яка видала довіреність;
- припинення діяльності юридичної особи, якій видана довіреність;
- смерті особи, яка (якій) видала (видана) довіреність, оголошення її померлою, визнання її недієздатною або безвісно відсутньою, обмеження її цивільної дієздатності.

У випадку, якщо заявка, що має містити довіреність, такої не містить, представник повинен долучати її до заявки самостійно або у відповідь на повідомлення Укрпатенту. При цьому, якщо дата подання заявки передуює даті вчинення довіреності, представник повинен подати разом з довіреністю заяву або інший документ (лист, телеграму тощо) заявника про схвалення ним подання заявки представником.

4.2. Документи щодо пріоритету

Якщо заявник бажає та має підстави скористатися правом пріоритету попередньої заявки (відповідно до Статті 4 Паризької конвенції), що була подана до Установи чи до відповідного органу держави — учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності, то разом із заявкою або протягом трьох місяців від дати подання заявки до Укрпатенту він повинен надати:

- заяву про пріоритет із посиланням на дату подання й номер попередньої заявки;

- копію попередньої заявки, якщо ця заявка була подана в іноземній державі — учасниці Паризької конвенції, із перекладом українською мовою.

Якщо заявник бажає та має підстави скористатися правом пріоритету промислового зразка, використаного в експонаті, показаному на офіційних або офіційно визнаних міжнародних виставках, проведених на території держави — учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності (так званим виставковим пріоритетом відповідно до Статті 11 Паризької конвенції), то він повинен разом із заявкою або протягом трьох місяців від дати подання заявки до Укрпатенту надати документ, що підтверджує показ зазначеного промислового зразка на виставках, проведених на території держави — учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності, а саме:

- довідку про демонстрацію зазначеного промислового зразка на виставці, що видана та засвідчена адміністрацією виставки і **яка повинна обов'язково містити зазначення дати відкриття виставки;**

- один примірник фотографії загального вигляду показаного на виставці виробу, на звороті якої підпис керівника виставки повинен бути скріплений печаткою.

Слід пам'ятати, що скористатися своїм правом пріоритету як за попередньою заявкою, так і виставковим пріоритетом можливо лише за умови дотримання заявником строків, передбачених Паризькою конвенцією про охорону промислової власності, а саме: **протягом шести місяців від дати подання попередньої заявки** до Установи чи до відповідного органу держави — учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності (якщо на попередню заявку не заявлено пріоритет) і, відповідно, **протягом шести місяців від дати відкриття виставки.**

4.3. Документ про сплату збору за подання заявки

За подання заявки сплачується збір. Розміри збору й вимоги до документа про сплату збору визначаються Порядком сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, що був затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 року № 1716 (далі — Порядок).

Документом про сплату збору вважається виписка з особового банківського рахунку Укрпатенту, яка знаходиться в Укрпатенті і дає змогу ідентифікувати заявку. Тому, як правило, розрахунковий документ на паперовому носії не потрібно надавати Укрпатенту як доказ сплати збору за подання заявки.

Розрахунковий документ про сплату збору на паперовому носії (платіжне доручення, касовий чек, квитанція тощо) додається до заявки у разі відсутності у виписці з особового банківського рахунку Укрпатенту зазначення порядкового номера заявки, визначеного заявником, та в разі зарахування збору на поточний рахунок Укрпатенту пізніше допустимої згідно з законом кінцевої дати його сплати, а також у разі сплати збору в іншій валюті, ніж встановлена для заявника згідно з графою 3 чи 4 додатка до Порядку. Цей документ повинен відповідати вимогам Порядку.

Документ про сплату збору вважається таким, що відповідає встановленим вимогам, якщо він оформлений відповідно до пункту 5 Порядку, а сплачена сума збору відповідає розміру встановленого збору за подання заявки з урахуванням: складу заявників; кількості варіантів промислового зразка, що містить заявка; наявності електронного примірника заявки на дискеті чи компакт-диску CD-R.

Якщо заявник має пільги щодо сплати збору за подання заявки або звільнення від такої сплати, то до заявки необхідно додавати нотаріально засвідчену копію документа, що підтверджує право на звільнення чи часткове звільнення від сплати збору.

Під час сплати збору у відповідному розрахунковому документі (на паперовому чи електронному носії) потрібно обов'язково зазначити: ім'я (найменування) платника збору; слово «збір»; призначення збору; вид збору, а саме — «за подання заявки на промисловий зразок» та його код (що визначений графою 1 додатка до Порядку); суму збору (у розмірі, встановленому згідно з графами 3 і 4 додатка до Порядку); номер заявки на відповідний промисловий зразок, наданий Укрпатентом, або, якщо цей номер заявнику не повідомлено, — порядковий номер заявки, визначений самим заявником під час подання заявки.

Слід мати на увазі, що розмір збору за подання заявки на промисловий зразок залежить від декількох чинників, а саме:

- складу заявників, зокрема від того, чи є заявник (заявники) автором (авторами) промислового зразка;
- кількості варіантів промислового зразка, що містить заявка;
- наявності (чи відсутності) примірника заявки на дискеті чи компакт-диску CD-R.

При визначенні розміру збору, який необхідно сплатити за подання заявки на промисловий зразок, заявникам **варто скористатися «Рекомендаціями до розрахунку розмірів зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності»**, Частина 1 яких, зокрема, містить приклади розрахунку розміру зборів саме за подання заявок на ОПВ, у тому числі на промислові зразки. Зазначені вище рекомендації, що були підготовлені фахівцями Укрпатенту на основі

Порядку та роз'яснення з питань застосування цього Порядку, розміщені на веб-сайтах Держдепартаменту та Укрпатенту.

Витяг з «Рекомендацій до розрахунку розмірів зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності» щодо розрахунку розміру зборів за подання заявки на промисловий зразок подано у Додатку 2.

Документ про сплату збору повинен надійти до Укрпатенту разом із заявкою або протягом двох місяців від дати подання заявки. Цей строк може бути продовжений, але не більше ніж на шість місяців, у разі, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання. Клопотання про продовження строку надходження документа про сплату збору за подання заявки повинно містити зазначення певного періоду у часі, на який заявник просить продовжити зазначений строк.

За подання клопотання про продовження строку надходження документа про сплату збору за подання заявки сплачується збір згідно з Порядком. Документ про сплату збору повинен бути поданий разом із клопотанням і відповідати встановленим вимогам.

Датою подання клопотання про продовження строку надходження документа про сплату збору за подання заявки вважається дата подання його оператору поштового зв'язку чи безпосередньо Укрпатенту, якщо збір сплачено не пізніше цієї дати, або дата сплати збору, якщо клопотання подано оператору поштового зв'язку чи безпосередньо Укрпатенту до цієї дати.

За умови відповідності клопотання про продовження строку надходження документа про сплату збору зазначеним вище вимогам, сплати збору за подання цього клопотання у встановлені строки, відповідності документа про сплату збору за подання клопотання пункту 5 Порядку, а сплаченої суми збору розміру збору, встановленому Порядком, зазначений строк надходження документа про сплату збору за подання заявки продовжується.

У разі невідповідності клопотання про продовження строку зазначеним вище вимогам та (або) відсутності документа про сплату збору за його подання, або невідповідності документа про сплату збору встановленим вимогам, зазначений строк не продовжується.

Клопотання про продовження строку, подане після спливу встановленого Законом строку, тобто після спливу двох місяців від дати подання заявки, вважається неподаним.

Датою надходження документа про сплату збору вважається дата зарахування суми збору на поточний рахунок Укрпатенту. У зв'язку з цим зарахування збору за подання заявки повинно бути здійснено до надходження заявки до Держдепартаменту або протягом двох місяців

від дати подання заявки, якщо клопотання про продовження цього строку не було подано.

У випадку, якщо сплата збору була здійснена до дати подання заявки документ про сплату збору є дійсним для подання до Укрпатенту:

- до спливу трьох місяців від дати зарахування суми збору на поточний рахунок Укрпатенту за умови, що на дату подання заявки розмір збору залишився незмінним;
- протягом одного місяця від дня введення в дію зміненого розміру збору.

Якщо дата зарахування збору на поточний рахунок Укрпатенту є пізнішою, ніж допустима згідно із законом кінцева дата його сплати, датою надходження документа про сплату збору вважається дата, зазначена у розрахунковому документі на паперовому носії, що відповідає вимогам, установленим Порядком.

5. ПОДАННЯ ЗАЯВКИ

Заявка відповідно до пункту 1 статті 11 Закону подається до Держдепартаменту.

Заявку безпосередньо подають або надсилають на адресу Державного підприємства «Український інститут промислової власності» (Укрпатент), зазначену у формі заяви, а саме: 01601, м. Київ-42, вул. Глазунова, 1.

Заявка, що не містить зображення в кольоровому виконанні, може бути подана з використанням факсимільного зв'язку з наступним поданням її оригіналу. Оригінал таким чином поданої заявки разом із супровідним листом, в якому має бути зазначено про попереднє подання її факсимільної копії, слід обов'язково надіслати до Укрпатенту протягом одного місяця від дати одержання Укрпатентом факсимільної копії.

Слід мати на увазі, що у випадку, якщо факсимільна копія заявки або її частина не може бути прочитана, вона буде вважатися неподаною в частині, що не може бути прочитана.

Заявка подається особою, яка бажає одержати патент і має на це право та зазначена в заявці як заявник, або через її представника. Підтвердження права на одержання патенту будь-яким документом не потребується.

Представником може бути фізична або юридична особа. У разі подання заявки через представника (замісника) вона має містити відповідну довіреність, а також переклад довіреності українською мовою, якщо вона викладена іншою мовою.

Заявка, в якій зазначено два чи більше заявники, може подаватися через їх спільного представника. Ним, зокрема, може бути один із заявників, призначений усіма іншими заявниками.

Представник зобов'язаний вчиняти дії щодо подання заявки за наданими йому повноваженнями особисто. Він може передати своє повноваження іншій особі (заміснику) відповідно до договору із заявником або закону.

Заявка, заявником у якій зазначена іноземна особа або особа, що проживає чи має постійне місцезнаходження поза межами України, подається тільки через представника у справах інтелектуальної власності, зареєстрованого згідно з Положенням про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1994 року № 545 зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 1997 року № 938, якщо інше не встановлено міжнародним договором України.

Разом із заявкою може бути подано її електронну копію на дискеті чи компакт-диску CD-R, виконану відповідно до спеціальної комп'ютерної програми, що затверджена Держдепартаментом та розміщена на веб-сайтах Держдепартаменту та Укрпатенту. Така копія надається як група файлів, кожен із яких є електронною копією окремого документа заявки. Документи повинні бути підготовлені, як правило, в редакторі WORD, тексти документів — у форматі RTF з використанням одного із шрифтів: Times New Roman, Arial, розмір 9.

Зазначену програму на оптичному носіїві можна завантажити з веб-сайту www.ukrpatent.org або придбати в ДП «Український інститут промислової власності».

Електронний примірник заявки на промисловий зразок повинен містити:

- заяву;
- опис промислового зразка;
- комплект зображень виробу.

Заявникам слід мати на увазі: матеріали заявки на паперовому носіїві й матеріали заявки на електронному носіїві (у зазначеному вище складі) повинні бути ідентичними, відповідальність за їх ідентичність несе заявник.

Збір за подання заявки сплачується на відповідний поточний рахунок Укрпатенту з такими реквізитами:

- у гривнях:

АБ «Брокбізнесбанк» м. Київ, р/р 2600401457, МФО 300249, код ЗКПО 31032378;

- у доларах США:

ВАТ Державний експортно-імпортний банк України (Укрексімбанк); р/р 26034012820371/840, МФО 322313;

- у євро:

ВАТ Державний експортно-імпортний банк України (Укрексімбанк); р/р 26034012820371/978, МФО 322313.

На завершення слід додати, що розміри зборів за подання заявок на видачу патентів України на промислові зразки (а також підтримання

їх чинності тощо) відносно невеликі і для резидентів України, якими вважаються фізичні та юридичні особи, що мають відповідно місце постійного проживання чи місцезнаходження в Україні, становлять:

- за подання заявки, яка містить один варіант зразка — **25 грн**;
- додатково за кожний варіант зразка з другого по десятий включно — **5 грн**;
- додатково за кожний наступний після десятого варіант — **10 грн**.

Номер заявки, визначений заявником		Дата подання			
(22) Дата подання заявки	Пріоритет	(51) МКПЗ		(21) Номер заявки	
ЗАЯВА про видачу патенту України на промисловий зразок		МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ Державний департамент інтелектуальної власності Державне підприємство «Український інститут промислової власності» вул. Глазунова, 1, м. Київ-42, 01601			
☐ Подаючи нижчезазначені документи, прошу (просимо) видати патент України на промисловий зразок					
(71) Заявник(и)			Код за ЄДРПОУ (для українських заявників)		
(зазначається ім'я або повне найменування заявника(ів), його (їх) місце проживання або місцезнаходження та код держави згідно зі стандартом BOIB ST.3. Дані про місце проживання авторів — заявників наводяться за кодом (72))					
Пропшу (просимо) встановити пріоритет ☐ заявки за датою ☐ подання попередньої заявки в державі — учасниці Паризької конвенції (навести дані за кодами (31), (32), (33)) ☐ відкриття виставки (навести дані за кодом (23))			Посилання на інші юридично пов'язані заявки та зареєстровані охоронні документи: ☐ подання до Держдепартаменту попередньої заявки, з якої виділено цю заявку (навести дані за кодом (62)) ☐ подання до Держдепартаменту заявки або реєстрації промислового зразка, який є варіантом цього зразка (навести дані за кодом (66))		
(31) Номер попередньої заявки	(32) Дата подання попередньої заявки	(33) Код держави подання попередньої заявки згідно зі стандартом BOIB ST. 3	(23) Дата відкриття виставки	(62) Номер та дата подання до Держдепартаменту попередньої заявки, з якої виділено цю заявку	(66) Дата та номер заявки або реєстрації промислового зразка, який є варіантом цього зразка
(54) Назва промислового зразка					
(98) Адреса для листування Телефон Телеграф Факс					
(74) Ім'я та реєстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності або ім'я іншої довіреної особи					

5. ПОДАННЯ ЗАЯВКИ

Заявка відповідно до пункту 1 статті 11 Закону подається до Держдепартаменту.

Заявку безпосередньо подають або надсилають на адресу Державного підприємства «Український інститут промислової власності» (Укрпатент), зазначену у формі заяви, а саме: 01601, м. Київ-42, вул. Глазунова, 1.

Заявка, що не містить зображення в кольоровому виконанні, може бути подана з використанням факсимільного зв'язку з наступним поданням її оригіналу. Оригінал таким чином поданої заявки разом із супровідним листом, в якому має бути зазначено про попереднє подання її факсимільної копії, слід обов'язково надіслати до Укрпатенту протягом одного місяця від дати одержання Укрпатентом факсимільної копії.

Слід мати на увазі, що у випадку, якщо факсимільна копія заявки або її частина не може бути прочитана, вона буде вважатися неподаною в частині, що не може бути прочитана.

Заявка подається особою, яка бажає одержати патент і має на це право та зазначена в заявці як заявник, або через її представника. Підтвердження права на одержання патенту будь-яким документом не потребується.

Представником може бути фізична або юридична особа. У разі подання заявки через представника (замісника) вона має містити відповідну довіреність, а також переклад довіреності українською мовою, якщо вона викладена іншою мовою.

Заявка, в якій зазначено два чи більше заявники, може подаватися через їх спільного представника. Ним, зокрема, може бути один із заявників, призначений усіма іншими заявниками.

Представник зобов'язаний вчиняти дії щодо подання заявки за наданими йому повноваженнями особисто. Він може передати своє повноваження іншій особі (заміснику) відповідно до договору із заявником або закону.

Заявка, заявником у якій зазначена іноземна особа або особа, що проживає чи має постійне місцезнаходження поза межами України, подається тільки через представника у справах інтелектуальної власності, зареєстрованого згідно з Положенням про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 1994 року № 545 зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 1997 року № 938, якщо інше не встановлено міжнародним договором України.

Разом із заявкою може бути подано її електронну копію на дискеті чи компакт-диску CD-R, виконану відповідно до спеціальної комп'ютерної програми, що затверджена Держдепартаментом та розміщена на веб-сайтах Держдепартаменту та Укрпатенту. Така копія надається як група файлів, кожен із яких є електронною копією окремого документа заявки. Документи повинні бути підготовлені, як правило, в редакторі WORD, тексти документів — у форматі RTF з використанням одного із шрифтів: Times New Roman, Arial, розмір 9.

Зазначену програму на оптичному носіїві можна завантажити з веб-сайту www.ukrpatent.org або придбати в ДП «Український інститут промислової власності».

Електронний примірник заявки на промисловий зразок повинен містити:

- заяву;
- опис промислового зразка;
- комплект зображень виробу.

Заявникам слід мати на увазі: матеріали заявки на паперовому носіїві й матеріали заявки на електронному носіїві (у зазначеному вище складі) повинні бути ідентичними, відповідальність за їх ідентичність несе заявник.

Збір за подання заявки сплачується на відповідний поточний рахунок Укрпатенту з такими реквізитами:

- у гривнях:

АБ «Брокбізнесбанк» м. Київ, р/р 2600401457, МФО 300249, код ЗКПО 31032378;

- у доларах США:

ВАТ Державний експортно-імпортний банк України (Укрексімбанк); р/р 26034012820371/840, МФО 322313;

- у євро:

ВАТ Державний експортно-імпортний банк України (Укрексімбанк); р/р 26034012820371/978, МФО 322313.

На завершення слід додати, що розміри зборів за подання заявок на видачу патентів України на промислові зразки (а також підтримання

їх чинності тощо) відносно невеликі і для резидентів України, якими вважаються фізичні та юридичні особи, що мають відповідно місце постійного проживання чи місцезнаходження в Україні, становлять:

- за подання заявки, яка містить один варіант зразка — **25 грн;**
- додатково за кожний варіант зразка з другого по десятий включно — **5 грн;**
- додатково за кожний наступний після десятого варіант — **10 грн.**

Номер заявки, визначений заявником		Дата подання	
(22) Дата подання заявки	Пріоритет	(51) МКПЗ	(21) Номер заявки
ЗАЯВА про видачу патенту України на промисловий зразок	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ Державний департамент інтелектуальної власності Державне підприємство «Український інститут промислової власності» вул. Глазунова, 1, м. Київ-42, 01601		
☐ Подаючи нижчезазначені документи, прошу (просимо) видати патент України на промисловий зразок			
(71) Заявник(и)		Код за ЄДРПОУ (для українських заявників)	
(зазначається ім'я або повне найменування заявника(ів), його (їх) місце проживання або місцезнаходження та код держави згідно зі стандартом BOIB ST.3. Дані про місце проживання авторів — заявників наводяться за кодом (72)			
Прошу (просимо) встановити пріоритет ☐ заявки за датою ☐ подання попередньої заявки в державі — учасниці Паризької конвенції (навести дані за кодами (31), (32), (33)) ☐ відкриття виставки (навести дані за кодом (23))		Посилання на інші юридично пов'язані заявки та зареєстровані охоронні документи: ☐ подання до Держдепартаменту попередньої заявки, з якої виділено цю заявку (навести дані за кодом (62)) ☐ подання до Держдепартаменту заявки або реєстрації промислового зразка, який є варіантом цього зразка (навести дані за кодом (66))	
(31) Номер попередньої заявки	(32) Дата подання попередньої заявки	(33) Код держави подання попередньої заявки згідно зі стандартом BOIB ST. 3	(23) Дата відкриття виставки
		(62) Номер та дата подання до Держдепартаменту попередньої заявки, з якої виділено цю заявку	(66) Дата та номер заявки або реєстрації промислового зразка, який є варіантом цього зразка
(54) Назва промислового зразка			
(98) Адреса для листування Телефон Телеграф Факс			
(74) Ім'я та реєстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності або ім'я іншої довіреної особи			

Перелік документів, що додаються	Кіль- кість арк.	Кіль- кість прим.	Підстави щодо виникнення права на подання заявки й одержання патенту (без по- дання документів), якщо за- явником(ами) не є автор(и):
☐ опис промислового зразка		1	☐ є документ про передачу прав автором(ами) або робо- тодавцем(ями) правонаступ- нику(ам) ☐ є документ про право спа- дкування
☐ комплект зображень виробу		2	
☐ креслення, схеми, карти		1	
☐ документ про сплату збо- ру за подання заявки		1	
☐ документ, який підтвер- джує наявність підстав для зменшення збору або звіль- нення від сплати збору		1	
☐ документ про участь у ви- ставці		1	
☐ копія попередньої заявки, яка підтверджує право на пріоритет		1	
☐ переклад заявки на украї- нську мову		2	
☐ документ, який підтвер- джує повноваження довіре- ної особи (довіреність)			
☐ інші документи:			
(72) Автор(и) Автори-заявники (повне ім'я)	Місце проживання та код держави згідно зі стандартом BOIB ST. 3 (для іноземних осіб — тільки код держави)		Підпис(и) автора(ів) - заявника(ів)
Я (ми) _____ <div style="text-align: right;">(повне ім'я)</div>			
Прошу (просимо) не згадувати мене (нас) як автора(ів) при публікації відо- мостей про патент. Підпис (и) автора(ів) _____			
Підпис(и) заявника(ів) _____			
Дата підпису М. П.	Якщо заявником є юридична особа, то підпис особи, що мас на це повноваження, із зазначенням посади скріплю- ється печаткою. Якщо всі автори виступають заявниками, то їх підписи наводяться за кодом (72)		

Примітка. Потрібне позначити значком «X».

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ КРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
«УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ»
(УКРПАТЕНТ)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО РОЗРАХУНКУ РОЗМІРІВ ЗБОРІВ ЗА ДІЇ,
ПОВ'ЯЗАНІ З ОХОРОНОЮ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Частина 1

Київ-2005

Рекомендації до розрахунку розмірів зборів за дії,
пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності

Ці рекомендації підготовлені фахівцями Укрпатенту на основі Порядку сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності (далі — Порядок), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 р. № 1716, та роз'яснення з питань застосування цього Порядку, затвердженого наказом Державного департаменту інтелектуальної власності від 03.02.2005 № 9.

Частина 1. «Рекомендацій стосовно розрахунку розмірів зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності», містить приклади розрахунку розміру зборів за подання заявок на винаходи, корисні моделі, **промислові зразки** та знаки для товарів і послуг. Рекомендації призначені для винахідників, працівників патентних служб науково-дослідних установ, підприємств та організацій.

За редакцією першого заступника директора Укрпатенту Л. Й. Глухівського.

2. Розрахунок розміру зборів за подання заявки на промисловий зразок

При сплаті збору за подання заявки на промисловий зразок згідно з «Порядком сплати зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23.12.2004 № 1716, можливі такі варіанти:

Варіант 1. Заявка подається одним заявником, до заявки не додається дискета з її електронним примірником. У цьому випадку, якщо заявник є резидентом України, йому потрібно сплатити збір

$$C_1 = C_1^{рез} = 25 + N_1 \times 5 + N_2 \times 10 \text{ грн.} \quad (1)$$

Якщо заявник є нерезидентом із держави, у якій ВВП на душу населення складає **3 тис. доларів США на рік і більше**, йому необхідно сплатити збір

$$C_1 = C_1^{нерез} = 120 + N_1 \times 15 + N_2 \times 50 \text{ євро} \quad (2)$$

або ж цю суму у гривнях чи доларах США за офіційним курсом Нацбанку.

Нерезидент з держави, у якій ВВП на душу населення є **меншим від 3 тис. доларів США на рік**, платять збір $C_1^{нерез}$ за формулою (1) у гривнях або у євро чи доларах США за офіційним курсом Нацбанку.

У формулах (1) і (2):

N_1 — кількість варіантів зразка з другого по десятий;

N_2 — кількість варіантів зразка понад десятий.

Приклади визначення значень N_1 і N_2 :

а) у заявці варіант зразка тільки один, тоді

$$N_1 = 0; N_2 = 0;$$

б) у заявці варіантів зразка $N = 6$, тоді

$$N_1 = N - 1 = 5; N_2 = 0;$$

в) у заявці варіантів зразка $N = 16$, тоді

$$N_1 = 9 ; N_2 = N - 10 = 6.$$

Заявникові потрібно зазначити у платіжному документі код **20100** і у дужках додатково вказати кількість варіантів зразка (наприклад: **4 вар.**).

Приклад. Заявку подає заявник-резидент, у заявці 12 варіантів зразка.

$$C_1 = 25 + 9 \times 5 + (12 - 10) \times 10 = 25 + 45 + 20 = 90 \text{ грн.}$$

У платіжному документі зазначається:

Сума збору 90 (дев'яносто) грн.

Збір 20100 (12 вар.) за подання заявки на промисловий зразок.

Варіант 2. Заявників кілька, одну і ту саму заявку подають M_1 резидентів і M_2 нерезидентів. У цьому випадку сплачується збір

$$C_2 = C_1^{\text{рез}} \times \frac{M_1}{M_1 + M_2} + C_1^{\text{нерез}} \times \frac{M_2}{M_1 + M_2} \quad (3)$$

Приклад. Заявку подають три заявники-резиденти і два заявники-нерезиденти із держави з ВВП, більшим від 3 тис. доларів США на душу населення. Дискета не додається. У заявці зазначається 7 варіантів зразка.

$$C_2 = ((25 + (7 - 1) \times 5) \times \frac{3}{3+2}) \text{ грн.} + ((120 + (7 - 1) \times 15) \times \frac{2}{3+2}) \text{ євро} = 33 \text{ грн.} + 84 \text{ євро.}$$

У цьому випадку подається два платіжних документи. У першому платіжному документі зазначається:

Сума збору 33 (тридцять три) грн.

Збір 20100 (7 вар.) за подання заявки на промисловий зразок 3 резидентами України.

У другому платіжному документі зазначається:

Сума збору 84 (вісімдесят чотири) євро.

Збір 20100 (7 вар.) за подання заявки на промисловий зразок 2 нерезидентами України.

Варіант 3. До заявки додається дискета з її електронним примірником. У цьому випадку сплачується збір

$$C_3 = 0,9 \times C_1 \quad (4)$$

У цьому випадку необхідно вказувати код 20101, наприклад: 20101 або 20101 (5 вар.)

Приклад. Заявку подає один заявник-нерезидент із держави з ВВП, меншим від 3 тис. доларів США на душу населення, у заявці зазначається 7 варіантів зразка. До заявки додається дискета. Сума збору складає

$$C_3 = 0,9 \times (25 + (7 - 1) \times 5) = 49 \text{ грн. } 50 \text{ коп.}$$

У платіжному документі зазначається:

Сума збору 49 (сорок дев'ять) грн. 50 коп.

Збір 20101 (7 вар.) за подання заявки на промисловий зразок.

Навчальне видання

БОВАНЕНКО Т. В.

**Складання та подання заявки
на видачу патенту України
на промисловий зразок**

Методичні рекомендації

Відповідальна за випуск *Т. Карбовнича*
Дизайн обкладинки *Р. Шкульов*
Технічний редактор *Т. Піхота*
Верстка *В. Піхота*
Коректор *О. Марюхненко*

Підп. до друку 12.12.07. Формат 70×100/16. Папір офс.
Гарнітура Тип Таймс. Друк офс. Ум.-друк. арк. 3,9. Ум. фарбовідб. 4,52.
Обл.-вид. арк. 3,62. Наклад 2030 прим. Зам. 8-013.

ТОВ «Прок-Бізнес»
03151, м. Київ, вул. Молодогвардійська, 28-А.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 1737 від 31.03.2004 р.

Віддруковано ТОВ «Оберіг».
61140, м. Харків, просп. Гагаріна, 62, к. 97
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 3045 від 07.12.2007 р.
